

การประเมินและสำรวจพืชต่างถิ่นรุกรานในพื้นที่บริการในอุทยานแห่งชาติทางบกภาคใต้

ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินชนิดพันธุ์ และสถานภาพการรุกรานเบื้องต้นของชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นในพื้นที่เขตบริการของอุทยานแห่งชาติทางบกของภาคใต้ จำนวน 18 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แนวเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ป่าและพื้นที่เปิดโล่ง พื้นที่เกษตรกรรม หรือชุมชน ที่ง่ายต่อการแพร่กระจายของพันธุ์พืชต่างถิ่น ผลการศึกษาพบว่า มีพืชต่างถิ่นตามบัญชีรายการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัด ของประเทศไทย จำนวน 11 ชนิด แยกเป็น บัญชีรายการ 1 รุกรานแล้ว จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ หญ้าคา สาบเสือ ชี้ไถ่ย่าน หญ้าขจรจบดอกเหลือง แวนแก้ว และหญ้ายาง โดยพบว่า หญ้าคา และสาบเสือ สัมผัสพบในอุทยานแห่งชาติ จำนวน 15 และ 11 แห่ง ตามลำดับ อุทยานแห่งชาติสี่ขีด สัมผัสพบมากที่สุด จำนวน 5 ชนิด บัญชีรายการ 2 มีแนวโน้มรุกรานจำนวน 4 ชนิด ได้แก่ กระจุมทองเลื้อย ผักเป็ดแดง ผักชีฝรั่ง และถั่วพินตอย โดยกระจุมทองเลื้อย ถูกสัมผัสพบในอุทยานแห่งชาติ จำนวน 13 แห่ง และบัญชีรายการ 3 รุกรานแล้วในประเทศอื่นแต่ยังไม่รุกรานในประเทศไทย จำนวน 1 ชนิด ได้แก่ แคแสด พบในอุทยานแห่งชาติศรีพังงา นอกจากนี้ยังสัมผัสพบพืชต่างถิ่นอื่นๆ ที่อยู่นอกบัญชีรายการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัด อีกจำนวน 12 ชนิด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไม้ประดับที่มีการนำเข้ามาปลูก เช่น หมากเหลือง และโกสน ซึ่งพบปลูกอยู่ในพื้นที่บริการของอุทยานแห่งชาติ จำนวน 11 แห่ง และ 10 แห่ง ตามลำดับ โดยพบมากที่สุดที่อุทยานเขาน้ำตกหงาว อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี และอุทยานแห่งชาติน้ำตกซีโป สัมผัสพบ 7 ชนิด